

Ank. till Riksd. kausli den 2 april 1889, kl. 3 e. m.

N:o 46.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående utvidgning af södra skånska infanteriregementets mötesplats Refvinge.

(I. A.)

Med åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden för den 8 mars innevarande år, har Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlemnad proposition (n:o 21) föreslagit, att vid förestående indragning till statsverket af fanjunkarebostället 1 mantal n:is 3 och 10 Refvinge i Refvinge socken och Torna härad af Malmöhus län fyra i nämnda statsrådsprotokoll närmare omförmälda, till bostället hörande jordområden, det ena om 24,4, det andra om 5,6 och de öfriga om tillsammans 10,2 hektarers rymd, måtte, förstnämnda område tillsammans med de derstädes uppförda, kronan tillhöriga byggnader, afsöndras från bostället och öfverlemnas till disposition af södra skånska infanteriregementet.

Af förenämnda statsrådsprotokoll inhemtas, bland annat, att sedan 1886 års Riksdag, med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet aflåtna nådiga proposition, medgifvit, att, vid förestående indragning till statsverket af fanjunkarebostället 1 mantal n:is 3 och 10 Refvinge finge från bostället afsöndras mark af omkring 225 tunnlands vidd för att användas såsom vapenöfningsplats för södra skånska infanteriregementet, och detsamma, ehuru den för afsöndringen bestämda tidpunkt ännu icke inträffat, fått, efter öfverenskommelse med vederbörande innehafvare af

bostället, taga ifrågavarande område i bruk, chefsembetet vid regementet i skrifvelse den 15 augusti 1888, under åberopande af den vid årets möten vunna erfarenhet om mötesplatsens otillräcklighet, hos arméförvaltningen gjort framställning om vidtagande af åtgärd för att till det nuvarande området för mötesplatsen komme att från boställets kvarvarande egor läggas:

1:o) ett utmed mötesplatsens nuvarande norra gräns liggande område om 24,4 hektar;

2:o) ett i förlängningen af regementets skjutbana beläget jordstykke om 5,6 hektar; samt

3:o) två intill mötesfältets sydvestra hörn gränsande områden om tillsammans 10,2 hektar.

Såsom skäl för denna framställning i hvad anginge det under mom. 1 omnämnda område hade chefsembetet anfört, att å detta vore uppförda boställets åbyggnader, som, i och för sig af mindre god beskaffenhet, till följd af sitt läge i utill lägret, under mötestiden utgjorde tillhåll för åtskilligt löst folk och lemnade tillfälle till utskänkning af maltdrycker, kaffe och dylikt äfvensom försäljning af födoämnen till förfång för regementets marketentare; att af boställsbyggnadernas närhet till lägerplatsen jemväl i öfrigt vållades olägenheter och oordningar, som icke stode att förekomma, så länge byggnaderna icke af regementet disponerades; att bland byggnaderna den till boningshus begagnade lämpade sig att användas antingen såsom sjukhus, till dess ett nytt sådant, hvilket, af behovet påkalladt, syntes böra förläggas inom nu ifrågavarande område, blefve uppfördt eller ock till bostad åt förrådsförvaltaren, hvilken förr eller senare måste blifva bofast å mötesplatsen; samt att den å samma område växande skog lemnade ett välbehöfligt skydd åt lägret mot nordvestvinden, en fördel, som med hänsyn till markens sandiga beskaffenhet vore af stort värde och lätt kunde omintetgöras, derest någon för regementet mindre intresserad arrendator blefve innehafvare af bostället och beredde sig tillfälle att nedhugga skogen.

I fråga om önskvärdheten, att de båda öfriga områdena tillades mötesplatsen, hade chefsembetet framhållit, hvad det under n:o 2 omnämnda anginge, att detsamma utgjorde en fortsättning af den för regementet utstakade skjutbana, och att en utsträckning af banan i nu ifrågavarande riktning vore så mycket mera nödvändig, som banans tillbakadragande åt det motsatta hållet omöjliggjordes af terrängförhållandena, samt, beträffande områdena under n:o 3, att de vore af vigt för ett ändamålsenligt ordnande af regementets taktiska öfningar, då, utan att desamma förenades med mötesplatsen, ett användande af den inom

mötesfältets nuvarande gränser delvis belägna, för dylika öfningar synnerligen väl lämpade s. k. generalsbacken icke kunde ifrågasättas.

Arméförvaltningen å intendentsdepartementet har, i anledning af chefsemetets sålunda gjorda framställning, uti skrifvelse den 20 november nästlidet år anført, att hvad anginge det under mom. 1 upptagna område, de af chefsemetet anmärkta olägenheter syntes förvaltningen vara af den beskaffenhet, att de försvåra upprätthållandet af en god lägerordning, samt att förvärfvandet af boställets åbyggnader för de af chefsemetet uppgifna ändamål skulle för jemförelsevis ringa kostnad fylla nu förefintliga behof af utrymme för sjuke och bostad åt förrådsförvaltaren, att vidare, vid det förhållande att terrängens beskaffenhet icke medgäfvde behöflig förlängning af skjutbanan genom densamma tillbakadragande åt öster, det måste anses fördelaktigt, om till öfningsfältet kunde läggas det under mom. 2 omförmälda område, inom hvilket större delen af de förlängda skottlinierna fölle, men att deremot de af chefsemetet för förvärfvandet af områdena under n:o 3 åberopade skäl icke syntes förvaltningen vara af den talande beskaffenhet, att områdenas oundgängliga nödvändighet för öfningarnes bedrivande blifvit derigenom ådagalagd. Och hemstälde förvaltningen vid sådant förhållande, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition derom, att vid förestående utarrendering af bostället Refvinge de två förstnämnda områdena måtte, området under mom. 1 tillsammans med de derå uppförda, kronan tillhöriga åbyggnader, undantagas för att tilläggas det åt södra skånska infanteriregementet upplåtna mötesfält.

Sedan domänstyrelsen af Kongl. Maj:t erhållit befallning att yttra sig i ärendet, hade styrelsen för sin del anmodat Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län att efter vederbörandes hörande afgifva utlåtande i detsamma; och hade i anledning deraf yttranden inkommit så väl från Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande som från t. f. domänintendenten i länet och vederbörande revirförvaltare.

Bland dessa myndigheter hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande hufvudsakligen anført, att ifrågavarande boställe för närvarande innehades såsom indelning på gammal stat, men skulle i följd af indelningshafvarens den 12 april 1888 timade död midfastan 1890 till statsverket indragas och för dess räkning utarrenderas med undantag af det åt regementet förut upplåtna område, som enligt en af landtmätare upprättad karta med tillhörande beskrifning innefattade en areal af 107 hektar 59,6 ar; att, då jemlikt samma karta boställets hela egoområde utgjorde 332 hektar 8,3 ar, den mark, som återstode till utarrendering, sålunda hade en areal af 224 hektar 48,7 ar, deraf 111 hektar 64,3 ar åker, 62 hektar 95,5 ar äng och 49 hektar 88,9 ar

impedimenter; att följaktligen i det närmaste en fjerdedel af det enligt nu gällande bestämmelser till utarrendering afsedda område utgjordes af till åkerbruk fullkomligt oduglig mark; att jemväl återstoden, tillhoppa 174 hektar 59,8 ar, vore, på sätt af t. f. domänintendenten framhållits, utaf dålig beskaffenhet och bestode, med undantag af madängar, af mycket mager sandjord, till en del flygsandsfält, som till åkerbruk egde ringa värde och i följd deraf vid utarrendering i hvarje händelse skulle komma att betinga en obetydlig arrendeavgift, äfven om icke, såsom nu vore förhållandet, hemmanets skötsel och bruk genom användandet af ofvan omförmälda jordområden till vapenöfningsplats blifvit betydligt försvårade, i det att vapenöfningsplatsen genomskure boställets område i hela dess längd från öster till vester, utan att öfriga egorna på någon enda punkt sammanstötte, samt att boställets åbyggnader, som vore uppförda å det mindre af de båda stycken, i hvilka boställets egor sålunda vore delade, redan förut haft ett för hemmanets skötsel mindre lämpligt läge och i följd af dess delning genom vapenöfningsplatsen blifvit snart sagdt oanvändbara.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som i likhet med de öfriga myndigheterna tillstyrkt bifall till arméförvaltningens förslag, hade dervid särskilt fäst uppmärksamheten dels å fördelen för staten att i det skogfattiga Malmöhus län kunna få utan kostnad till skogsbruk använda en dertill tjenlig, i närheten af förut befintlig kronopark belägen mark, dels ock å möjligheten, om hemmanet utlades till skogsodling, att till torpare upplåta den på flera ställen spridda åkerjorden och ängsmarken, som ej genast blefve planterad, hvarigenom skulle kunna åt statsverket beredas en direkt inkomst, som, efter Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förmenande, icke afsevärdt komme att understiga hvad detta magra hemman kunde betinga i arrende.

Domänstyrelsen hade, med afseende å hvad i ärendet blifvit upplyst rörande beskaffenheten af den till bostället hörande jord, förklarat sig anse bostället icke ega sådant värde såsom jordbruksegendom, att deri kunde grundas någon invändning mot afskiljandet af de i arméförvaltningens skrifvelse omförmälda områden jemte byggnader, i fall deras förening med mötesplatsen för vinnande af de ändamål, som af militärmyndigheterna framhållits, anses erforderlig; och hade styrelsen förklarat sig lika med Kongl. Maj:ts befallningshafvande anse lämpligt att, derest sådan förening komme till stånd, den mark, som derefter funnes kvar, i sin helhet ställes under skogsstatens vård och förvaltning.

Vid ärendets föredragning hade herr statsrådet och chefen för
Bih. till Riksd. Prot. 1889. 4 Saml. 1 Afd. 27 Häft.

landtförsvarsdepartementet anfört, att han lika med arméförvaltningen funnit de under n:is 1 och 2 omförmälda jordområden böra tilläggas mötesplatsen; och då af den utredning, som i ärendet åvägabragts, syntes framgå, att afskiljande från boställets öfriga egor af jemväl områdena under n:o 3 kunde ega rum, utan att boställets värde derigenom i väsentlig mån minskades, under det att ur militärisk synpunkt ej oväsentliga fördelar skulle, på sätt chefsembetet påvisat, genom deras förening med vapenöfningsplatsen uppkomma, hade herr statsrådet, med fäst afseende dessutom på den större regelbundenhet af mötesplatsens gränser, som af bifall till sistnämnda framställning skulle blifva en följd, ansett sig böra understödja chefsembetets förslag äfven derutinnan; och hvad beträffade frågan om dispositionen af den del utaf boställets mark, som ej för regementets behof erfordrades, syntes denna fråga böra framdeles på föredragning af chefen för finansdepartementet komma under Kongl. Maj:ts ompröfning.

Med afseende å hvad sålunda förekommit, får utskottet, som icke haft något att erinra emot Kongl. Maj:ts förevarande framställning, hemställa,

att Kongl. Maj:ts omförmälda proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 2 april 1889.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.